ОКТЯБРЬ 12
1939 во
№ 143 (2006)
ДОНЫС 10 ур.

СТАВ СТРАНАЯССА ПРОЛЕТАРИЙЯС, ӦТУВТЧӦЙ!

КОМИ КОМСОМОЛЕЦ

ГАЗЕТ ЛЭДЗӦНЫ ВЛКСМ КОМИ ОБКОМ ДА СЫКТЫВКАРСА ГОРКОМ

Быд колхозын—оборонной организация

ВЛКСМ ЦК IX пленумлӧн решениеяс имеитӧны ыджыд тӧдчанлун Ленинско-Сталинскӧй комсомол олӧмын. Ӧтлаын государственнӧй да хозяйственнӧй вопросъяскӧд пленум обсудитіс и комсомольскӧй организацияясын оборонной да физкультурнӧй удж сувтӧдӧм йылысь вопрос.

Периодӧ, кодi коли ВЛКСМ ЦК-лӧн VIII-ӧд пленумсянь IX пленумӧдз, комсомоллӧн олӧм вӧлі тырӧма напряженнӧй творческӧй деятельностьӧн величайшӧй историческӧй могъяс олӧмӧ пӧртӧм кузя, кодӧс сувтӧдӧма ВКП(б)-лӧн XVIII съездӧн.

Ленинско - Сталинскӧй комсомол, кодӧс тӧждысьӧмӧн пестуйтӧ коммунистическӧй партия да томйӧзлӧн медся бур друг Сталин ёрт, активнӧя участвуйтӧ гигантскӧй уджын коммунизм стрӧитӧм кузя, сӧветскӧй народлӧн став государственнӧй, хозяйственнӧй да культурнӧй олӧмын.

Пленум пасйис, мый комсомольскӧй организацияяслӧн оборонно-физкультурнӧй удж паськӧдӧмын тӧдчана результатъяс шедӧдӧмкӧд ӧттшӧтӧн эмӧсь и уна тырмытӧмторъяс. Комсомольскӧй организацияяс оборонно - физкультурнӧй удж котыртӧм кузя пыр на долгаӧсь миян страна водзын. Аслас решениеясас пленум пасйис, мый вывтi омӧля ӧнӧдз на сувтӧдӧма колхознӧй томйӧз пӧвсын оборонно - физкультурнӧй удж. Уна колхозъясын абу котыртӧма осоавиахимовскӧй организацияяс, физкультурнӧй коллективъяс. Тайӧ первой ӧчередӧн должен инмыны комсомолы, комсомольскӧй руководительяслы сы вӧсна, мый комсомолецъяс долженӧсь явитчыны инициаторъясӧн оборонно - физкультурнӧй ужд котыртӧмын.

Ыджыд желаниеӧн колхознӧй томйӧз кӧсйӧ участвуйтны оборонно-физкультурнӧй уджын. Уна комсомолецъяс асланыс инициатива серти котырталӧны оборонной кружокъяс, осоавиахимовскӧй организацияяс. Комсомолец Семюков ёрт котыртiс „1 май" колхозын (Железнодорожнӧй район) осоавиахимовскӧй организация, кӧнi сулалӧны шленъясӧн 21 морт. Найӧ регулярнӧя велӧдчӧны ВС, ПВХО да ГСО кружокъясын. Комсомолец Ракин ёрт Ракинскӧй колхозын (Спаспоруб) котыртiс физкультурнӧй кружок. „Веськыд туй" колхоз бердса (Кулӧмдiн район) организацияись комсомолецъяс гӧтӧвитӧны трактор велӧдан кружокын 17 комсомолкаӧс трактористкаӧ.

Ӧнi комсомольскӧй организацияяс водзын, комсомольскӧй руководительяс водзын сулалӧ мог—лӧсьӧдны быд колхозын оборонной организация, кружок. Колӧ подхватитны торъя комсомолецъяслысь ценнӧй инициативаӧ, отсавны налы кыскыны оборонной уджӧ став комсомолецъясӧс, став несоюзнӧй томйӧз да торйӧн нин том колхозницаясӧс. Медся бур комсомольскӧй работникъясӧс колӧ выдвигайтны руководящӧй оборонно физкультурнӧй удж вылӧ. ВЛКСМ райкомъяс ӧтув Осоавиахимлӧн райсӧветъяскӧд долженӧсь вужнас перестроитны ассьыныс уджсӧ. Кодлы не райкомъяслы кӧ тӧждысьны сиктъясын, колхозъясын да МТС-ясын оборонно-физкультурнӧй удж котыртӧм йылысь?

Но фактъяс висьталӧны мӧдарӧ. Колхозъясын оборонной организацияяс да кружокъяс котыртӧмӧн ӧнӧдз на серьёзнӧя эз занимайтчывны ни низовӧй комсомольскӧй организацияяс, ни ВЛКСМ райкомъяс. Емдiнын 93 колхозысь котыртӧма осоавиахимовскӧй организация сӧмын 69 колхозын, Луз районын 50 колхозысь сӧмын 28-ын котыртӧма осоавиахимовскӧй организация. Абу бурджык положениеыс и мукӧд районъясын. 1939 воын, например, Сыктывса райкомол аслас заседаниеяс вылын эз кывзыв ни ӧти колхознӧй осоавиахим организация удж йылысь отчет. Удораса райкомол сы пыдди, медым оборонной удж сувтӧдан делӧӧ сетны медся бур комсомольскӧй кадръяс, Осоавиахимлысь районнӧй организация колис руководствотӧг.

ВЛКСМ ЦК-лӧн IX пленум обяжитiс комсомольскӧй организацияясӧс 1939—1940 воясын производство вылысь орӧдлытӧг гӧтӧвитны не этшаджык кыдз 50 сюрс медицинскӧй сестраӧс. Медицинскӧй сестраясӧс гӧтӧвитан кружокъяс, кыдзи и ВС, ПВХО да ГСО кружокъяс доступнӧйӧсь быд колхозлы. Колхознӧй комсомольскӧй организацияяс водзын сулалӧ ыджыд удж. Удж интереснӧй, увлекательнӧй. Тайӧ уджсӧ олӧмӧ пӧртӧм лоӧ честя делӧӧн быд колхознӧй организациялы. Найӧ долженӧсь петкӧдлыны ассьыныс инициативаӧ—котыртны быд колхозын оборонной организация, оборонной кружок. Практическӧй отсӧг налы тайн долженӧсь сетны ВЛКСМ райкомъяс да Осоавиахимлӧн райсӧветъяс.

Литовскӧй республикалы Вильно кар да Виленскӧй область передайтӧм йылысь да Сӧветскӧй Союз да Литва костын взаимопомощь йылысь договор заключитӧм кузя

Октябрь 3—10 лунъясӧ Москваын мунiсны сёрнитчӧмъяс Наркоминдел Молотов ёрт да Литваса Иностраннӧй Делӧяс кузя Министр господин Урбшис костын Литовскӧй республикалы Вильно кар да Виленскӧй область передайтӧм йылысь да Сӧветскӧй Союз да Литва костын взаимопомощь йылысь Договор заключитӧм йылысь. Сёрнитчӧмъясын участвуйтiсны Сталин, Потемкин ёртъяс да Литваын СССР-са делӧясын повереннӧй Поздняков ёрт, а Литвасянь—Литваса Министръяс Сӧветса Председательӧс вежысь г. Бизаускас, Литовскӧй армиялӧн командуйтысь генерал Раштикис да Москваын литовскӧй посланник г. Наткевичиус.

Сёрнитчӧмъяс помасисны октябрь 10 лунӧ Литовскӧй Республикалы Вильно кар да Виленскӧй область передайтӧм йылысь да Сӧветскӧй Союз да Литва костын взаимопомощь йылысь Договор кырымалӧмӧн.

ДОГОВОР

Литовскӧй Республикалы Вильно кар да Виленскӧй область передайтӧм йылысь да Сӧветскӧй Союз да Литва костын взаимопомощь йылысь

СССР-са Верховнӧй Сӧветлӧн Президиум, ӧтарсянь, да

Литовскӧй Республикаса Президент, мӧдарсянь,

1920 вося июль 12 лунся мирнӧй Договорӧн установитӧм дружественнӧй отношениеяс, кодъясӧс подулалӧма независимӧй государственность признайтӧм вылын да мӧд сторонасянь пытшкӧсса делӧясӧ невмешайтчӧм вылын, развивайтӧм могысь;

признайтӧмӧн, мый 1920 вося июль 12 лунся Мирнӧй Договор да ненападение йылысь да конфликтъяс мирнӧя разрешитӧм йылысь 1926 вося сентябрь 28 лунся Договор важмозыс являйтсьӧны зумыд подулӧн найӧ взаимнӧй отношениеяслӧн да обязательствояслӧн;

убедитчӧмӧн, мый кыкнан Договаривайтчысь Стороналӧн интересъяслы лӧсялӧны взаимнӧй безопасность обеспечитан точнӧй условиеяс определитӧм да Вильно кар да Виленскӧй область, кодъясӧс незаконнӧ торйӧдӧма Польшаӧн Литвалысь, государственнӧй принадлежность йылысь вопрос справедливӧя разрешитӧм;

признайтiсны коланаӧн заключитны аскостаныс Литовскӧй Республикалы Вильно кар да Виленскӧй область передайтӧм йылысь да Сӧветскӧй Союз да Литва костын взаимопомощь йылысь татшӧм Договор да назначитiсны сы вылӧ асланыс уполномоченнӧйясӧн.

СССР-са Верховнӧй Сӧветлӧн Президиум:

В. М. Молотовӧс, Народнӧй Комиссаръяс Сӧветса Председательӧс да Иностраннӧй Делӧяс кузя Народнӧй Комиссарӧс.

Литовскӧй Республикаса Президент:

Юозас Урбшисӧс, Иностраннӧй Делӧяс кузя Министрӧс,

код уполномоченнӧйяс, мӧда-мӧдлы ассьыныс полномочиеяс петкӧдлӧм бӧрын, кодъясӧс составитӧма колана формаын да пӧрадокын, согласитчисны татшӧм тор йылысь:

I статья.

СССР да Литва костын дружба ёнмӧдӧм могысь Вильно кар да Виленскӧй область передайтсьӧны Сӧветскӧй Союзӧн Литовскӧй Республикалы найӧс Литваса государственнӧй территория составӧ включитӧмӧн да СССР да Литовскӧй Республика костын приложитӧм карта серти граница установитӧмӧн, сэсся тайӧ границасӧ ӧнджыка подробнӧя лоӧ опишитӧма дополнительнӧй протоколын.

II статья.

Сӧветскӧй Союз да Литовскӧй Республика обязуйтсьӧны сетны мӧда-мӧдыслы быдсяма отсӧг, сы лыдын и военнӧй, Литва вылӧ нападение либӧ нападение угроза случайын, а сiдз жӧ Литва территория пыр Сӧветскӧй Союз вылӧ нападение либӧ нападение угроза случайын любӧй европейскӧй державасянь.

III статья.

Сӧветскӧй Союз обязуйтсьӧ сетны Литовскӧй армиялы отсӧг льготнӧй условиеяс вылын вооружениеӧн да мукӧд военнӧй материалъясӧн.

IV статья.

Сӧветскӧй Союз да Литовскӧй Республика обязуйтсьӧны ӧтвылысь пӧртны олӧмӧ Литваса государственнӧй границаяслысь защита, та могысь Сӧветскӧй Союзлы сетсьӧ право видзны взаимнӧй соглашение серти Литовскӧй Республикаса установитӧм пунктъясын аслас щӧт вылӧ сӧветскӧй наземнӧй да воздушнӧй вооруженнӧй вынъяслысь строга ограничитӧм лыд. Тайӧ войскалысь точнӧй местопребывание да граница, кӧнi найӧ вермасны лоны расположитӧмаӧсь, налӧн лыд торъя быд пунктын, а сiдз жӧ став мукӧд вопросъяс, кыдзи хозяйственнӧй, административнӧй, юрисдикционнӧй характера да мукӧдъяс, кодъяс кыптӧны Литва территория вылын Сӧветскӧй вооруженнӧй вынъяс олӧмкӧд, тайӧ Договор серти кутасны регулируйтсьыны особӧй соглашениеясӧн.

Тайӧ цель вылӧ колана участокъяс да постройкаяс кутасны торйӧдсьыны Литовскӧй Правительствоӧн аренда правояс вылын сходнӧй донӧн.

V статья.

Литва вылӧ либӧ СССР вылӧ Литва территория пыр нападение угроза случайын, кыкнан Договаривайтчысь Сторонаыс пыр жӧ обсудитасны лоӧм положениеяс да примитасны став мераяс, кодъясӧс взаимнӧй соглашение серти лоӧ признайтӧма коланаясӧн, Договаривайтчысь Сторонаяслӧн территорияыслысь неприкосновенность обеспечитӧм могысь.

VI статья.

Кыкнан Договаривайтчысь Сторона обязуйтсьӧны не заключайтны кутшӧмкӧ союзъяс либӧ участвуйтны коалицияясын, кодъясӧс вескӧдӧма Договаривайтчысь Сторонаясысь ӧти вылӧ.

VII статья.

Тайӧ договорсӧ олӧмӧ пӧртӧм некутшӧм мераын не должен вӧрзьӧдны Договаривайтчысь Сторонаяслысь суверенной правояс, торйӧн налысь государственнӧй устройство, экономическӧй да социальнӧй система, военнӧй мероприятиеяс да, вообще, пытшкӧсса делӧясӧ невмеша-

(Помсӧ видзӧд мӧд листб).

ДОГОВОР

Литовскӧй Республикалы Вильно кар да Виленскӧй область передайтӧм йылысь да Сӧветскӧй Союз да Литва костын взаимопомощь йылысь

(ПОМ)

тельстволысь принципъяс. Сӧветскӧй наземнӧй да воздушнӧй вооруженнӧй вынъяс олан местаяс (тайӧ договорлӧн 4 статья) став обстоятельствояс дырйи кольӧны составнӧй юкӧнӧн Литовскӧй Республикаса территориялӧн.

VIII статья.

Тайӧ Договор действиелӧн срок сы йылысь, кодi касайтчӧ СССР да Литовскӧй Республика костын взаимнӧй отсӧг кузя обязательствоэслы (2—7 статьяяс), 15 во, но, Договаривайтчысь Сторонаясысь ӧтикыс кӧ индӧм срок кольтӧдзыс во водзджык оз признайт колана денонсируйтны тайӧ Договорӧн установитӧм срок кежлӧ постановлениеяс, сійӧ постановлениеясыс автоматически сохраняйтӧны вын нӧшта 10 во вылӧ.

IX статья.

Тайӧ Договор пырӧ вынӧ ратификация йылысь актъяс вежӧмсянь. Актъяс вежӧм лоӧ нуӧдӧма 6 лун чӧжӧн тайӧ Договорсӧ кырымалан лунсянь Каунас карын.

Тайӧ Договорсӧ составитӧма кык оригиналын, роч да литовскӧй кывъяс вылын, Москва карын 1939 вося октябрь 10 лунӧ.

В. Молотов. **Ю. Урбшис.**

УКАЗ

СССР-са Верховнӧй Сӧвет Президиумлӧн

РЯДОВӦЙ ДА МЛАДШӦЙ НАЧАЛЬСТВУЮЩӦЙ СОСТАВСА ВОЕННОСЛУЖАЩӦЙЯСЛӦН СЕМЬЯЯСЛЫ ВОЕННӦЙ КАДӦ ПОСОБИЕЯС НАЗНАЧИТАН ДА СЕТАН ПӦРАДОК ЙЫЛЫСЬ

Военнӧй кадӧ Рабоче-Крестьянскӧй Краснӧй Армия, Военно-Морскӧй Флот, НКВД Пограничнӧй да Внутренней войска радъясын сулалысь рядовӧй да младшӧй начальствующӧй состава военнослужащӧйяслӧн семьяяс (сверхсрочнӧй службаса младшӧй начальствующӧй составлӧн семьяяс кындзи) получайтӧны государстволысь пособиеяс татшӧм пӧрадокӧн:

1. Пособие мынтыссьӧ быд тӧлысь татшӧм размеръясын:

а) семьяын кӧ абу трудоспособнӧйяс, ӧти нетрудоспособнӧй эмлун дырйи —80 шайт, кык нетрудоспособнӧй эмлун дырйи—120 шайт, куим да унджык нетрудоспособнӧй эмлун дырйи—160 шайт тӧлысь карын да тайӧ суммалӧн 50 прӧчент сиктса местаясын;

б) семьяын кӧ куим да унджык нетрудоспособнӧй ӧти трудоспособнӧй дырйи —120 шайт тӧлысь карын да тайӧ суммалӧн 50 прӧчент сиктса местаясын;

в) семьяын кӧ эм кык челядь, кодъяслы абу тырӧма 16 арӧс, ӧти трудоспособнӧй эмлун дырйи—80 шайт тӧлысь карын да тайӧ суммалӧн 50 прӧчент сиктса местаясын.

2. Пособие назначайтсьӧ военнослужащӧй семья олан места серти уджалысь йӧз депутатъяс Сӧветлӧн районнӧй (карса) исполком бердса комиссиялӧн, составын:

комиссияса председатель —районнӧй (карса) исполкомса председательӧс вежысь;

Комиссияса шленъяс:

1) районнӧй (карса) военнӧй комиссар,

2) социальнӧй обеспечение кузя районнӧй (карса) отделса юралысь.

3. Пособиеяс назначитӧм йылысь вопросъяс разрешайтсьӧны куим лунъя срокӧн военнослужащӧйяслӧн карын олысь семьяяссянь заявлениеяс получитан лунсянь, да военнослужащӧйяслӧн сиктса местаясын олысь семьяяс вылӧ сиктса сӧветсянь списокъяс получитан лунсянь.

4. Военнослужащӧйлӧн семьялы пособие назначитӧм йылысь вопрос разрешитігӧн лыддьысьӧны нетрудоспособнӧйясӧн, кодъяс суланӧны сійӧ иждивение вылын:

а) 16 арӧсысь томджык челядь, а велӧдчысьяс 18 арӧсысь томджыкъяс, найӧ кӧ оз получайтны государственнӧй стипендия;

б) 16 арӧсысь томджык вокъяс да чойяс, а велӧдчысьяс 18 арӧсысь томджыкъяс, найӧ кӧ оз имеитны трудоспособнӧй родительясӧс либӧ оз получайтны государственнӧй стипендия;

в) 60 арӧсысь пӧрысь бать да 55 арӧсысь пӧрысь мам;

г) гӧтыр да первой да мӧд группаа инвалид-родительяс арлыд вылӧ видзӧдтӧг.

ПРИМЕЧАНИЕ. Военнослужащӧй иждивение вылын суланысьясӧн лыддьысьӧны йӧз, кодъяслы существование вылӧ постояннӧй да основнӧй источникӧн вӧлі военнослужащӧйсянь отсӧг.

5. Престарелӧй родительяс (60 арӧсысь пӧрысь бать да 55 арӧсысь пӧрысь мам), первой да мӧд группаа инвалид-родительяс, кодъяс олӧны торйӧн военнослужащӧйлӧн семьяысь мӧд местаын (карын, районын), пособие получайтӧны полнӧй размерын.

6. Мобилизуйтӧм рабочӧйяслӧн да служащӧйяслӧн семьяяслы пособие назначайтсьӧ сійӧ лунсянь, кутшӧм лунӧдз вӧчӧма накӧд полнӧй расчет уджалан места серти, колхозникъяслӧн да мукӧд мобилизуйтӧмъяслӧн семьяяслы —призыв лунсянь, а мобилизация лун кежлӧ действительнӧй военнӧй служба вылын сулалысь военнослужащӧйяслӧн семьяяслы —мобилизация объявитӧмсянь.

7. Пособиеяс назначитӧм кузя комиссиялӧн решение вермас лоны обжалуйтӧма областнӧй (краевӧй) исполнительнӧй комитетӧ, да кӧні абу областнӧй деление —республикаса Совнаркомӧ, кодъясӧн решение вӧчсьӧ куимлунъя срокӧн да являйтсьӧ окончательнӧйӧн.

8. Военнослужащӧйӧс военнӧй служба вылысь инвалидность кузя увольнитан случайын, сійӧ семьялы назначитӧм пособие сетсьӧ сылы инвалидность кузя пенсия назначиттӧдз.

Виӧм, кувсьӧм либӧ без вести вошысь военнослужащӧйяслӧн семьяяс водзӧ получайтӧны налы установитӧм пособие налы пенсия назначиттӧдз.

9. Военнослужащӧйлӧн семья составын кӧ, кодi оз имеит право пособие получитӧм вылӧ, лоӧ водзӧ вылӧ вежсьӧмъяс (семьяса мукӧд шленъясӧс мобилизуйтӧм, семьяса шленъяс пӧвсысь нетрудоспособнӧйясӧн лоӧм да с. в.), код вӧсна семья приобретайтӧ право пособие получитӧм вылӧ, то пособие назначайтсьӧ семьяяслы тайӧ указӧн индӧм пӧрадок серти, вежсьӧм лоӧм кадсянь.

Военнослужащӧйлӧн семья составын кӧ, кодi получайтӧ пособие, лоӧ водзӧ вылӧ вежсьӧмъяс, кодi лишайтӧ сійӧс пособие получайтан правоысь (семьяса несовершеннолетней шленъяслӧн совершеннолетие тырӧм, семьяса выль трудоспособнӧй шленъяслӧн лоӧм да с. в.), то сійӧ семьяыс воштӧ пособие вылӧ право семья составын лоӧм вежсьӧмъяс лоан кадсянь.

СССР Верховнӧй Сӧвет Президиумса Председатель М. КАЛИНИН.

СССР Верховнӧй Сӧвет Президиумса Секретарь А. ГОРКИН.

Москва, Кремль. 1939 во октябрь 10 лун.

ВЛКСМ ЦК-ын

Производствоысь орӧдлывтӧг нывбаба-трактористкаясӧс гӧтӧвитӧм пасьkaлiс став страна пасьта. Не тыр даннӧйяс серти тракторнӧй делӧ изучайтӧны 113 сюрс нывбаба. Сӧмын Украинаын велӧдчӧны 25 сюрс нывбаба.

Торйӧн успешнӧя мунӧ трактористкаясӧс гӧтӧвитӧм Арменияын, Киргизияын, Кабардино-Балкарияын.

Арменияын велӧдчӧны 680 нывбаба, на пӧвсысь 110 морт получитiсны трактористкалысь звание. Киргизияын 1.100 велӧдчысьысь 420 нывбаба получитiсны нин трактористкалысь звание. Кабардино-Балкарияын гӧтӧвитӧма 370 трактористкаӧс.

Но вель уна комсомольскӧй организацияяс да земельнӧй органъяс политически недооценивайтӧны да оз поддерживайтны замечательнӧй движение, оз тышкасьны нывбаба-трактористкаясӧс гӧтӧвитӧм саботируйтӧм кузя имеитчысь фактъяслы паныд.

Тайӧ лунъясӧ ВЛКСМ ЦК кывзiс комсомол Воронежскӧй обкомлысь доклад производствоысь орӧдлывтӧг нывбаба-трактористкаясӧс гӧтӧвитӧм йылысь.

Областьса комсомол босьтiс обязательство подготовитны 1939 воын 4 сюрс трактористкаӧс. Тайӧ обязательствоыс пӧртсьӧ олӧмӧ неудовлетворительнӧя. Тракторнӧй делӧ изучайтӧны 2.415 нывбаба, кодъясысь помалiсны велӧдчӧм сӧмын 210 морт. Областьса 7 районын трактористкаясӧс подготовитӧм дзик абу котыртӧма.

Комсомол Воронежскӧй обком поверхностнӧя да деляческӧя босьтчис трактористкаясӧс подготовитӧмӧ. Быдлунъя разъяснительнӧй да организационнӧй удж тані вежисьны шумихаӧн да директиваясӧн.

ВЛКСМ ЦК индiс Воронежскӧй обком бюролы производствоысь орӧдчывтӧг трактористкаясӧс подготовитӧм дiнӧ кывкуттӧм отношение вылӧ да тшӧктiс помавны найӧс велӧдӧм 1939 вося декабрь 1 лун кежлӧ.

ВЛКСМ ЦК обяжитiс Воронежскӧй обкомӧс 1939 вося октябрь 25 лунӧдз проверитны став районъясын трактористкаясӧс подготовитӧм кузя обязательствояс олӧмӧ пӧртӧм, кодъясӧс вӧлі босьтӧма трактористъясӧн, тракторнӧй бригадаясса бригадиръясӧн, механикъясӧн, машинно-тракторнӧй станцияясӧн, совхозъясӧн, колхозъясӧн да областьса комсомольскӧй организацияясӧн.

ВЛКСМ ЦК рекомендуйтiс комсомол обкомлы да Воронежскӧй областьса земельнӧй органъяслы используйтны арся полевӧй удждъяслысь кад нывбабаясӧс тракторӧн управляйтны велӧдӧм вылӧ. Теоретическӧй занятиеяс котыртны 10—15 лунся семинаръяс вылын машинно-тракторнӧй станцияяс да совхозъяс бердын.

Комсомол Воронежскӧй обкомлӧн „Молодой коммунар" газетлы тшӧктӧма систематически освещайтны трактористкаясӧс подготовитӧм кузя удж.

ВЛКСМ ЦК вайӧдiс Земледелие кузя Народнӧй Комиссар Бенедиктов ёртлы тӧдвылӧ сы йылысь, мый Воронежскӧй облзоса веськӧдлысьяс оз торйӧдны колана внимание нывбаба-трактористкаясӧс подготовитӧмлы.

Мылдiнса райкомоллӧн пленум

Сентябрь 21-22 лунъясӧ муніс Мылдiнса райкомоллӧн III очереднӧй пленум. Пленум вылын сулалiсны вопросъяс:

Комсомольскӧй организацияяслӧн ВКП(б) XVIII съездлысь да ВЛКСМ ЦК-лӧн VIII пленумлысь решениеяс олӧмӧ пӧртӧм, уджалысь йӧз депутатъяслӧн местнӧй Сӧветъясӧ бӧрйысьӧмъяс кежлӧ гӧтӧвитчӧм йылысь вопросъяс.

Первой вопрос кузя доклад вӧчис райкомолса секретарь Грязных ёрт. Грязных ёрт доклад кузя сёрнитiсны 9 морт.

Сёрнитысьяс сувтлiсны сы вылӧ, мый райкомол зэв нюжйӧ перестраивайтӧ асьсыс уджсӧ ВКП(б) XVIII съездлӧн решениеяс светын.

Комсомольскӧй организацияяс хозяйственнӧй вопросъясӧн занимайтчӧны омӧля. Та йылысь красноречивӧя висьталӧны районын хозяйственнӧй уджъяслӧн состояние. Турун районын идралӧма сӧмын 62,4 прӧчент вылӧ, нянь 42,6 прӧчент вылӧ. Ворошилов нима колхозын турун идралӧма 47 прӧчент вылӧ. Колхозлӧн состояниеыс омӧль.

Райкомол хозяйственнӧй вопросъясӧн—турун, нянь идралӧмӧн, скӧт видзӧм, колхозъяслӧн удж состояние вопросъясӧн занимайтчӧ вывті тырмытӧма. Райкомоллӧн бюро кывзылӧма сӧмын ӧти комсомольскӧй организацияса секретарлысь информация.

Районын тырмытӧма лоӧдчӧны комсомольскӧй организацияяс и местнӧй Сӧветъясӧ бӧрйысьӧмъяс кежлӧ. Тайӧ вопрос кузя докладчик эз вермы вайӧдны ни ӧти пример агитационнӧй удж кузя, кымын агитатор уджалӧ, кутшӧм первичнӧй организацияын тӧдмасисны местнӧй Сӧветъясӧ бӧрйысьӧмъяс кузя Положениеӧн.

Пленум бӧрйис райкомолса отделъясӧ куим юралысьӧс, — Пропаганда да агитация отделӧ Пыстина Александра Алексеевнаӧс, кадръяс да оргинструкторскӧй отделӧ Пыстина Елизавета Егоровнаӧс да военно-физкультурнӧй отделӧ Турубанов ёртӧс. Найӧ ставныс тайӧдз уджалiсны низовӧй руководящӧй уджъяс вылын.

Нехорошев.

Честь да слава сӧветскӧй народлӧн геройяслы!

СӦВЕТСКОЙ ТАНКИСТЪЯС

Сокрушительнӧй лавинаӧн мунӧны танкъяс да бронемашинаяс. Боецъяс да командиръяс петкӧдлӧны храбростьысь да отвагаысь чудесаяс.

Со некымын пример сӧветскӧй танкистъяслӧн боевӧй действиеясысь.

Танкистъяс зырисны польскӧй отряд. Бӧрыньтчиг, противник лыйсис пулемётысь да отбивайтчис гранатаясӧн. Танкса механик-водитель, младшӧй командир комсомолец Погарелов решитіс ыджыд ход вылын чеччыштны юсӧ да орӧдны бӧрыньтчысь отрядлы туй. Юас танк сибдіс. Полякъяс ни ӧти здук кежлӧ эз дугӧдлыны лыйсьӧм.

Сэк Погарелов восьтіс люк мӧдар боксяньыс да, танк саяс дзебсьӧмӧн, весаліс зырйӧн юлысь пыдӧссӧ танклы пройдитны. Ставыс тайӧ лои противник би улын.

Танк мӧдіс аслас ходӧн. Отрядсӧ вӧлі вӧтлӧма вӧрлань. Польскӧй пограничникъяслысь часть вӧлі бырӧдӧма.

Пемдіс нин, кор лейтенант-комсомолец Куртузов ёрт кык танкӧн тӧдлытӧг веськаліс офицеръяслӧн да осадникъяслӧн банда вылӧ. Пансис бой. Полякъяссӧ вӧлі атакуйтӧма флангъяссянь. Бой помасис бандасӧ разгромитӧмӧн. Сылысь главарсӧ вӧлі виӧма. Храбрӧй танкистъяс босьтісны пленӧ 100 солдатӧс, 7 офицерӧс да военнӧй имуществоӧн обоз.

1-ой ранга воентехник Перепелкин ёрт командование улын танк, вооруженнӧй офицеръяслысь да солдатъяслысь отряд встретитӧмӧн, стремительнӧя шыбытчис колонна шӧрас. Татшӧм смел уськӧдчӧм виччысьтӧг противник шӧйӧ воші. Заводитчис паника. Колонна став составнас сдайтчис.

Е. Крейн.

Белорусскӧй фронт.

СЛАВНӦЙ КРАСНӦЙ АРМИЯСА ГЕРОЙЯС КРАСНОАРМЕЕЦЪЯС, КОМАНДИРЪЯС ДА ПОЛИТРАБОТНИКЪЯСЛӦН ГЕРОИЧЕСКӦЙ ДЕЛӦЯС ЙЫЛЫСЬ ВИСЬТЪЯС

Краснӧй Армия ваис мездлун Западнӧй Украинаса да Западнӧй Белоруссияса уджалысь йӧзлы. СНИМОК ВЫЛЫН: Ровно карса базар вылын (Западнӧй Украина).

Боецлӧн героизм

Ӧтчыд ӧти сикт бердӧ подступъяс вылын боецъяс займитісны оборонительнӧй позиция. Разведкалӧн даннӧйяс серти предполагайтісис, мый тайӧ сиктас дзебсис офицеръяслӧн банда.

Регыд пансис лыйсьӧм. Офицеръяс, кодъяс дзебсисны укрытиеяс сайӧ, восьтісны ружейнӧй да пулемётнӧй би. Оборона займитӧмӧн, красноармеец Кулагин эз аддзы сы вылӧ веськӧдӧм вражескӧй винтовка. Но Сергатюк, коді сыкӧд радын, аддзис тайӧс да ӧдйӧ примитіс решение: ӧдйӧ чеччыштӧмӧн сійӧ шыбытчис мыльк сайысь да дженьыд штыковӧй кучкӧмӧн сутшкис польскӧй офицерӧс. Ёртлысь олӧмсӧ вӧлі спаситӧма.

Неылын сьӧкыда ранитісны гранатометчик Антроповӧс. Коммунист Сергатюк колис помӧдз вернӧйӧн аслыс. Сійӧ тэрмасьӧ боец дінӧ, коді ойдӧма вирнас. И сійӧ кадӧ, кор Сергатюк котӧртіс поле кузя, сійӧс вӧтӧдіс вражескӧй пуля, коді смертельнӧя ранитіс морӧсас.

Радейтана ёртлӧн смерть вылӧ боецъяс вочавидзисны офицерскӧй бандасӧ полнӧя разгромитӧмӧн.

„Сӧветскӧй патриот" газет.

Ичӧтик герой

Первойясӧн Гродно карӧ пырисны танкъяс.

Танкъяс матыстчисны пос дорӧ. Друг кысянь кӧ чеччыштіс арӧс дас нёля детинка. Гӧрд материе торйӧн ӧвтӧмӧн, сійӧ ӧдйӧ котӧртіс танкъяслы воча.

— Ёртъяс! Пос улын офицеръяс сувтӧдісны мина! Виччысьӧ, найӧ вермасны взорвитны!

Сійӧ кадӧ медся матыс керкаясысь кыліс лыйсьӧм. Детинка ӧдйӧ дзебсис подворотняын. Танкистъяс эз вевъявны весиг тӧдмавны ичӧтик геройлысь нимсӧ. Танк развернитчис да лӧсьӧдчис сражениеӧ.

ГЕРОЙЯС-КОМСОМОЛЕЦЪЯС

Комсомолец-разведчик Нестеренко, подразделение водзын мунӧмӧн, аддзис вӧрысь некымын сё морта вооруженнӧй польскӧй отряд. Бӧрас тыдовтчис, мый сійӧ вӧлі дзонь батальон.

Нестеренко решитіс тӧдмавны отрядлысь вынъяссӧ, но сійӧ кадӧ сійӧс аддзис польскӧй часовӧй. Отважнӧй разведчик эз шӧйӧ вош. Сійӧ решительнӧя матыстчис часовӧй дінӧ да гораа юаліс, кӧні старшӧй офицер. Часовӧй вайӧдіс сійӧс офицер дінӧ, коді командуйтіс батальонӧн. Нестеренко босьтіс винтовкасӧ изготовка вылӧ да предложитіс сдайтны оружие. Офицер подчинитчис. Матыстчис мӧд офицер. Бӧръяыс эз термась. Сэк Нестеренко, чукӧртчӧм солдатъяс дінӧ шыӧдчӧмӧн, висьталіс:

— Краснӧй Армия лэдзӧ свобода вылӧ ставсӧ, коді оз водзсась. Шыбалӧй оружие!

Тайӧ кадас воис миян подразделение. Солдатъяс бойтӧг сдайтісны оружие. Пленӧ вӧлі босьтӧма 500 саяс офицерӧс да солдатӧс, 500 винтовка, 3 пулемёт, 100 граната, некымын сюрс патрон.

Укрепленнӧй район атакуйтӧм водзын вӧлі ыстӧма разведкаӧ нёль комсомолецӧс — красноармеецъяс Минеевӧс да Пресчиковӧс, политрукӧн вежысь Коблевӧс да старшӧй лейтенант Коваленкоӧс. Кор разведчикъяс матыстчисны долговременнӧй огневӧй точкаяс дінӧ, найӧс аддзисны польскӧй солдатъяс да восьтісны яростнӧй би. Тайӧ эз сувтӧд мужественнӧй боецъясӧс. Найӧ уйӧмӧн, кодйысьӧмӧн, местнӧй предметъяс используйтӧмӧн матыстчисны долговременнӧй огневӧй точкаяс дінӧ да заводитісны шыблавны найӧс гранатаясӧн. Кор гранатаяс взрывъясӧн вӧлі бырӧдӧма нёль пулемёт, 40 польскӧй солдат сдайтчисны пленӧ нёль отважнӧй красноармеецъяслы.

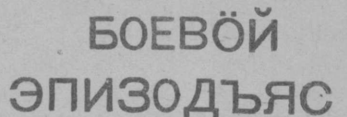
Эз омӧльджыка бойын кутны асьныс комсомолецъяс-танкистъяс. Кравченко, Сазонов да Кошевӧй ёртъясӧс вӧлі ыстӧма разведкаӧ. Боевӧй мог успешнӧя олӧмӧ пӧртӧмӧн да бӧр бергӧдчӧмӧн, танкъяс шедіны мина улӧ. Взрывысь ӧзйис машиннӧй отделение. Водитель Сазонов уналаті сотчис. Би матыстчис снарядъяс, пулемётнӧй дискъяс да бензиннӧй бак бердӧ. Танк кытшавлісны польскӧй солдатъяс. Нюжмасьны вӧлі оз позь. Кравченко да Кошевой ӧдйӧ восьтісны люк. Орӧдлывтӧг лыйсьӧмӧн, найӧ отсалісны уналаті сотчӧм водительлы петны танкысь.

Храбрӧй боецъяслы отсӧг вылӧ регыд воис подкрепление. Противникӧс вӧлі бырӧдӧма.

Г. Сморыго.

Западнӧй Украина.

СНИМОК ВЫЛЫН: комсомолец-призывник, стахановец Постырин ёрт, коді отличнӧя овладейтіс военно-морскӧй делӧӧн (Коминтерн завод, Днепропетровск).

БОЕВОЙ ЭПИЗОДЪЯС

... Полковӧй трубач, Н-скӧй частьса 14 арӧса воспитанник Станик, корис частьса командирлысь разрешитны сылы мунны разведкаӧ. Вӧрын, кыті муніс полк, сійӧ аддзис засада. Пырысь пыр жӧ аддзылӧм йылысь лейтенант Чуникхинлы доложитӧмӧн, трубач куим красноармеецкӧд разоружитіс да босьтіс пленӧ 15 мортӧс.

... Взводса командир Филотенко, 12 морта разъездын старшӧйӧн мунӧмӧн, аддзис ылысь ыджыд польскӧй обоз. Перевес вӧлі противникыладорын, но миян боецъясӧс эз повзьӧд. Командир решитіс босьтны обозсӧ.

Дзебсьӧмӧн обоз бердӧ матыстчӧмӧн, разъезд „ура" горӧдӧмӧн шыбытчис сы вылӧ. Полякъяс шӧйӧ вошины, шыблалісны оружие. Краснӧй армияса доблестнӧй боецъяслӧн неыджыд отряд босьтіс пленӧ дзонь обоз, кык пулемёт, винтовкаяс, патронъяс, противогазъяс да ыджыд лыда военнӧй снаряжение.

... Н-скӧй частьысь лейтенант Соболев петіс броневик вылын Лида кар подступъясӧ разведкаӧ. Кар окраина вылысь сійӧ аддзис аэродром, кӧні суласисны некымын самолёт. Машина эновтӧмӧн, Соболев уйис аэродром бердӧ. Немтор подозревайттӧм лётчикъяс да техникъяс ветлӧдлісны взлетнӧй площадка вылӧд. Аддзывтӧг самолётъяс дінӧ локтӧмӧн, лейтенант лэдзис бакъясысь горючейсӧ, вайӧдіс негодностьӧ пулемётъяс. Убедитчӧмӧн, мый ставыс лои аддзывтӧг, Соболев бӧр уйис.

Неыджыд кад мысти миян механизированнӧй частьяс атакуйтісны аэродром. Польскӧй лётчикъяс шыбытчисны самолётъяс дінӧ, но лэбзыны эз вермыны. Колис сдайтчыны пленӧ, мый найӧ и вӧчисны.

С. Марасанов.

СНИМОК ВЫЛЫН: наблюдательнӧй пост. Младшӧй командир Н.А. Лысенко (сулалӧ) да красноармеец М.С. Толондарев.

Стрелковӧй клубын

Сыктывкарса стрелково-спортивнӧй клуб котыртӧ Великӧй Октябрскӧй социалистической революциялы XXII во тыран честь кузя стрелковӧй ордйысьӧмъяс.

Стрелковӧй ордйысьӧмъясын кутасны участвуйтны коллективъясысь медбур стрелокъяс. Быд команда лоӧ котыртӧма 5 мортысь. Ордйысьӧмъяс дырйи паськыда лоӧ котыртӧма граната шыблалӧм, коді тшӧтш кутас пырны зачетнӧй нормативъясӧ.

Комсомоллӧн да Осоавиахимлӧн первичнӧй организацияяслы колӧ выделитны меткӧй стрелокъясӧс да котыртны командаяс октябрьводзвывса стрелковӧй ордйысьӧмъясын участвуйтӧм вылӧ.

И. К.

Кружокъяс оз уджавны

Велӧдчан во заводитчӧмсянь колис нин тӧлысьӧн джынйӧн, а республиканскӧй политпросветшколаын век на абу котыртӧма ни ӧти обороннӧй кружок.

Велӧдчысьяс унаӧн кӧсйӧны сдайтавны обороннӧй значокъяс вылӧ нормаяс. Но сдайтавны нормаяссӧ некодлы, кӧть списокъяс вӧлі составитӧма не ӧтчыд, а кружокъяс эз и босьтчывны уджас. Школаса комсомольскӧй комитетлы колӧ отсавны обороннӧй кружокъяс котыртӧмын.

А. Сельков.

АГИТАТОР

А. И. Липина ёртӧс индӧма избирательнӧй участокӧ агитаторӧн. Агитаторӧн индӧм бӧрын Липина ёрт ыджыд кыпыдлунӧн босьтчис агитационнӧй уджӧ. Сійӧ нуӧдіс нин нёль занятие, кӧні вӧчис беседаяс СССР Верховнӧй Сӧветлӧн Нёльӧд Сессиялӧн решениеяс кузя, международнӧй положение вопросъяс кузя.

Беседаяс нуӧдӧ особӧй план серти. Бӧрйысьысьяс сійӧс встречайтӧны ёна приветливӧя, беседаяс вылын участвуйтӧны ыджыд активностьӧн. 60 арӧса домохозяйка Трофимова ыджыд интересӧн кывзӧ агитаторлысь висьтавлӧм.

Липина ёрт—комсомолка. Сійӧ велӧдӧ арифметика кузя Сыктывкарса 1-ӧй номера средней школаын 5-6 классъясса велӧдчысьясӧс. Сійӧ оз омӧля уджав и аслас удж вылын. Урокъяс сійӧ нуӧдӧ живӧя да интереснӧя.

Липина ёрт кыпӧдӧ и ассыс идейно-политическӧй уровень. Изучайтӧ большевистскӧй партиялысь история.

Р.

Примернӧй агитколлектив

Сыктыв районын агитационнӧй удж вылын уджалӧ 112 комсомолец. Бура пуктіс ассыс уджсӧ Ниашорса агитколлектив. Тайӧ коллективнас веськӧдлӧ комсомолец Кушманов ёрт. Агитколлектив агитационнӧй уджӧн охватитіс 700 колхозникӧс.

Бура уджалӧ и агитатор Торопов ёрт (Вотча сикт). Аслас участокысь Торопов ёрт охватитіс став колхозникъясӧс да колхозницаясӧс. Сійӧ аслас участокын нуӧдіс нин 6 занятие.

Сенькина.

Западнӧй Белоруссияса сиктъясын. СНИМОК ВЫЛЫН: красноармеецъяс сёрнитӧны пленнӧй польскӧй солдатъяскӧд.

Рытыввыв фронт вылын

ЛОНДОН, 10. (ТАСС). Рейтер агентство радио пыр Парижсянь передайтӧ, мый рытыввыв фронт вылын германскӧй военнӧй командование сконцентрируйтіс операцияяс Мозель да Саарбрюккен костын, кӧні французскӧй войска водзӧ нуӧдӧны топӧдӧм. Тайӧ секторын немецъяс предпримитісны уна вылазкаяс французскӧй планъяс йылысь сведениеяс получитӧм могысь пленнӧйясӧс босьтны цельӧн.

Кыдзи полагайтӧны, мый Германиялӧн могӧн рытыввыв фронт вылын предстоящӧй наступлениеын являйтчӧ германскӧй территория французскӧй войскаысь весалӧм. Интенсивнӧй артиллерийскӧй дуэль став фронт кузя Мозель да Рейн костын индӧ сы вылӧ, мый матыса кадын немецъяс пуктасны став усилиесӧ, медым мездыны Саарбрюккен.

Рытыввыв фронт вылын положение

ХЕЛЬСИНКИ, 10. (ТАСС). Кыдз юӧртӧ „Хельсингин саноматлӧн" парижскӧй корреспондент, французскӧй генеральнӧй штаб полагайтӧ, мый немецъяс матыса кадын заводитасны наступление Тионвилль районын. Немецъяс кӧсйӧны босьтны бӧр территория, кодӧс оккупируйтӧма французскӧй войскаӧн, торйӧн стратегически ёна важнӧй Вардтскӧй вӧр. Удайтчас кӧ сійӧс босьтны, то высшӧй военнӧй руководство получитас удобнӧй позиция наступление водзӧ нуӧдӧм вылӧ. Но, французъяс Вардтскӧй вӧр босьтӧм бӧрын ёна укрепитісны ассыныс позицияяс. Сомневайтчӧны, мый немецъяс кужасны овладейтны тайӧ районнас. Октябрь 8—9 лунъясӧ германскӧй артиллерия рытыввыв фронт вылын действуйтіс вывті активнӧя, часӧн 400 снарядӧн французскӧй территория вылӧ лэдзӧмӧн. Французскӧй артиллерия энергичнӧя вочавидзис немецъяс би вылӧ.

Гитлерлӧн выступление

БЕРЛИН, 10. (ТАСС). Трансоцеан агентство радио пыр передайтӧ Гитлерлысь речь собрание вылын, кодӧс сиӧма 1939—1940 вося „тӧвся отсӧг" кампание восьсӧмлы. Тайӧ речын Гитлер висьталіс:

„Мый виччысьӧ миянӧс водзын, неко оз тӧд. Но ӧти совершеннӧ тыдалана—некутшӧм вын абу состояниеын заставитны талунъя Германияӧс бара сувтны пидзӧсъяс вылӧ. Миян врагъяс абу состояниеынӧсь венны миянӧс оружиеӧн, оз вермыны бырӧдны экономическӧя, лямӧдны моральнӧя. Некутшӧм обстоятельствояс дырйи найӧ оз вермыны виччысьны Германиялысь выль капитуляция. Ме заявиті мир заключитны миян дасьлун йылысь. Германия оз имеит некутшӧм основание нуны война рытыв вылын. Западнӧй государствояс заводитісны война смехотворнӧй причинаяс кузя. Германия примитіс вызов да дась нуӧдны война помӧдз, лоӧны кӧ вештӧмаӧсь миян мирнӧй предложениеяс. Ни моментлӧн ужасъяс, ни дыр кыссяна война йылысь заявлениеяс оз вермыны повзӧдны миянӧс да заставитны отступитны".

Море вылын война

НЬЮ ЙОРК, 10. (ТАСС). Ассошиэйтед пресс агентстволӧн даннӧйяс серти, война заводитчӧмсянь Европаын вӧлі вӧйтӧма 65 пароход 266.000 тонна обща тоннажӧн. Вӧйтӧм пароходъяс лыдын—33 английскӧй, 9 германскӧй, 2 французскӧй, 21 нейтральнӧй странаяслӧн, код лыдысь 14 принадлежитӧны скандинавскӧй странаяслы. Пароходъяс вӧйтігӧн вӧлі вийӧма да вошисны безвести 764 морт.

ЭЗЕЛЬ—ДАГО—БАЛТИЙСКӦЙ ПОРТ

СПРАВКА

Эзель—Балтийскӧй мореын ді, коді куйлӧ Рижскӧй залив пыран инын. Аслас ыджда сертиыс Эзель Готланд ді бӧрын кутӧ первой места Балтийскӧй мореын. Ділӧн площадь—2610 квадратнӧй км. гӧгӧр, население 57 сюрс гӧгӧр, медсясьыс—эстонецъяс. Главнӧй занятие налӧн чери кыйӧм.

Эзель асыв-войсянь нюжӧдчӧма рытыв-лунвылӧ да торйӧдӧма сійӧс уна кытшалысь ичӧт діясысь проливъясӧн, кодъяс новлӧны „зундъяслысь" ним. Эзельлысь берегъяс кытшалӧма отмельясӧн, а местаясын—рифъясӧн. Побережьесӧ вундалӧма уна мысъясӧн да полуостровъясӧн. Медся ыджыд полуостров—Сворбе.

Морскӧй суднояслы главнӧй гаваньяс: Керусарскӧй либӧ Аренсбургскӧй рейд лунвылын, Мустельгамн, Церельскӧй бухта да Феттель.

Матын куйлысь Мон дікӧд Эзель ӧтлаасьӧма куим километраа дамбаӧн.

Первой империалистическӧй война дырйи Эзель 1917 вося октябрын вӧлі оккупируйтӧма германскӧй войскаӧн да служитіс налы стратегическӧй пунктӧн. Война бӧрья воясӧ Эстонскӧй правительство нуӧдіс сёрнитчӧмъяс Англиякӧд Эзель вузалӧм йылысь сы вылын Балтийскӧй мореын базаяс да английскӧй флотлы стоянка оборудуйтӧм кузя.

* * *

Даго ді ӧтлаын Эзель, Вормс да Мон діяскӧд асыв-войвылын тупкӧ Рижскӧй залив пыран ин. Ділӧн площадь—960 квадратнӧй километр.

Даго торйӧдӧма материкысь Монзунд проливӧн, коді ӧтлаӧдӧ Финскӧй да Рижскӧй заливъяс, да Селезунд проливӧн—Эзель дісянь. Дагоысь выступайтӧны нёль полуостров: Дагерорт рытыввылын, Симпернес войвылын, Сарве асыввылын да Серро лунвылын. Дагерорт да Симпернес вылын эмӧсь маякъяс, кодъяс индӧны суднояслы Финскӧй заливысь петігӧн лунвывлань берегӧдчан места. Діса население 17 сюрс морт—эстонецъяс.

* * *

Балтийскӧй порт (Палдиски) куйлӧ Финскӧй заливлӧн лунвыв берег вылын Таллинсянь 65 километр сайын Рогервикскӧй заливлӧн асыввыв берег вылын. Балтийскӧй портса население 3 сюрс гӧгӧр морт. Карын эм ыджыд торговля килькйӧн, кодъяс кыйсьӧ тані уна.

Кронштадтскӧй рейдлӧн кузя кежлӧ кынмӧм заставитіс нӧшта Петр I заводитны стрӧитны тайӧ места вылас торговӧй да военнӧй порт.

СССР да Эстонскӧй республика костын 1939 вося сентябрь 28 лунӧ взаимопомощь да торговӧй соглашение йылысь пакт заключитӧм результатын Сӧветскӧй Союз сайын обеспечивайтсьӧ право имеитны военно-морскӧй флотлысь базаяс да авиациялы некымын аэродромъяс Эзель да Даго діяс вылын да Балтийскӧй порт карын.

Участокъясын, кодъясӧс индӧма базаяс да аэродромъяс улӧ, СССР имеитӧ право кутны ассыс наземнӧй да вооруженнӧй вынъяс, лыдыс кодъяслӧн определяйтсьӧ торъя соглашениеӧн.

Ллойд Джорджлӧн выступление

НЬЮ-ЙОРК, 10. (ТАСС). Кыдз юӧртӧ Юнайтед пресс агентство Лондонсянь, октябрь 5 лунӧ „Мирлы польза вылӧ действиеяслӧн сӧвет" заседание вылын Ллойд Джордж выступитіс Англияын паськыд антивоеннӧй кампания паськӧдӧм йылысь предложениеӧн. Тайӧ кампаниеын долженӧсь примитны участие Англияса став карьясысь представительяс. Антивоеннӧй кампаниеӧн веськӧдлысьӧн лоӧ Ллойд Джордж.

Октябрь 13 лунӧ 19 часын, Народнӧй творчество керкаын лоӧ лекция тема вылӧ: „Большевистскӧй партиялӧн VI съезд".
Лектор Блузман ёрт.
Вход свободнӧй.

ВКП(б) Горком.

Отв. ред. вежысь С. А. ПОПОВ.

Адрес редакции: г. Сыктывкар, Дом печати, 1-й этаж, комната № 17, редакция газеты „Коми комсомолец". Телефон: 5—01.
Подписная плата: на 1 год—18 руб., на 6 мес.—9 руб., на 3 мес.—4 руб. 50 коп., на один мес.—1 руб. 50 коп.

Уполн. Главлита № 3155. Типография Наркомместпрома Коми АССР.